

Тернопільська обласна рада
Департамент освіти і науки Тернопільської обласної військової
адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна
академія ім. Тараса Шевченка

Кафедра психології і соціальної роботи

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПСИХОЛОГІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗЗСО,
ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ, ВИЩОЇ ОСВІТИ**

рівень вищої освіти другий (магістерський)
галузь знань **01 Освіта/Педагогіка**
спеціальності:

014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
освітньо-професійна програма
Середня освіта (Трудове навчання та технології. Інформатика)

Кременець – 2023

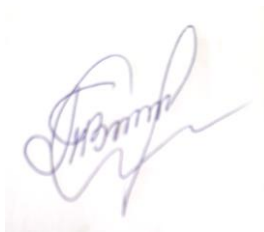
Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія педагогічної діяльності в ЗЗСО, фахової передвищої, вищої освіти» для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю: 014 Середня освіта. Трудове навчання та технології, інформатика. Кременець, 2023 р. 18 с.

Розробник: Т. В. Новак, доцент кафедри психології і соціальної роботи, кандидат педагогічних наук, доцент.

Робочу програму навчальної дисципліни схвалено на засіданні кафедри теорії і методики дошкільної та початкової освіти.

Протокол № 1 від 31.08.2023 року.

Завідувачка кафедри

Т. В. Новак

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань галузі знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна	
Змістових модулів – 3	Спеціальність: 014 Середня освіта. Трудове навчання та технології, інформатика Освітньо-професійна програма: Середня освіта. Трудове навчання та технології, інформатика	Рік підготовки	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання – 1		I	I
		Семестр	
		I	I
Лекції		16 год.	6 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5,8 / 6,1	Освітній рівень: другий (магістерський)	Практичні, семінарські	
		18 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		56	78 год.
Форма контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – **34/66**

для заочної форми навчання – **13/87**

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни: сприяння оволодінню майбутніми фахівцями рівнем психологічної культури з питань взаємовідносин між вчителем і учнем, розкриття найголовніших аспектів індивідуально-психологічних, професійних властивостей педагога; профілактика емоційного вигорання та збереження психічного здоров'я.

Основними перевагами дисципліни є практична спрямованість та формування у студентів систематизованих психолого-педагогічних уявлень, теоретичних знань і практичних умінь здійснювати психологічний супровід навчальної діяльності. При викладанні дисципліни активно застосовуються ситуаційні завдання, кейси, тренінгові вправи, ділові ігри, презентації, методики психодіагностики, арттерапії тощо.

Завдання вивчення дисципліни. Вивчення цієї дисципліни дає можливість студенту розвивати професійне мислення, надавати допомогу в осмисленні ключових явищ психології педагогічної діяльності та її основних характеристик. Ознайомлення з широким спектром психологічних понять дисципліни дасть можливість студентам формувати вміння застосовувати механізми навчальних і виховних впливів, сприяти самовихованню, самоосвіті та саморозвитку суб'єктів освітньої діяльності. Знання, здобуті при вивченні курсу є підґрунтям для подальшої поглибленої фахової спеціалізації практичних психологів.

Вивчення дисципліни передбачає розуміння студентами основних аспектів психології педагогічної діяльності з наступним їх використанням у професійній діяльності. Засвоєння стратегії та методів навчально-виховної роботи. Здатність аналізувати різні змістові компоненти психолого-педагогічної взаємодії, оцінювати їх з точки зору розвивальних ефектів та доцільності форм організації, педагогічного спілкування, методичного забезпечення. Вміння забезпечувати психолого-педагогічний супровід дитини в складних ситуаціях розвитку, моделювати та модифікувати контекст взаємодії, спрямовувати його на реалізацію педагогічних цілей.

Soft skills: соціально-психологічні аспекти професійної компетентності, що відповідають заявленим цілям програми.

Формування відповідального ставлення до ролі педагога, прагнення вдосконалювати свою педагогічну майстерність, підвищувати свої

професійні вміння на основі систематичної роботи з науковою літературою та вивчення здобутків науки на сучасному етапі її розвитку.

Пререквізити Базові знання з дисциплін: «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Основи психологічного консультування», «Педагогічна психологія».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти такими компетентностями:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
	ЗК2.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації
	ЗК3.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК 4.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК 8.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК10.	Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК2.	Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації учнів до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).
	ФК4	Здатність оперувати категоріально-поняттєвим апаратом сучасної психології та педагогіки, знання та розуміння специфіки їх явищ, методів, фундаментальних ідей та закономірностей суспільно-історичного становлення, впливу психолого-педагогічного знання на життєдіяльність людини та функціонування соціуму.
	ФК5	Здатність до рефлексії й осмислення власних та інших систем професійних цінностей; розвитку професійних здібностей та практичних навичок.
	ФК12	Здатність застосовувати сучасні методи й освітні технології, у тому числі інформаційні, для забезпечення якості освітньо-виховного процесу в закладах загальної середньої освіти.
	ФК16	Здатність до творчого процесу: генерування ідей, висування гіпотез, асоціативного мислення тощо.

	ФК17	Здатність до критичного аналізу власної педагогічної діяльності, до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання і саморозвитку. Уміння ефективно комунікувати з іншими, формувати сприятливий соціально-психологічний клімат у спільноті педагогічного колективу і класу, формувати команду, мотивувати інших до досягнення поставлених цілей, психологічно аналізувати педагогічну діяльність.
7. Програмні результати навчання		
	ПРН1.	Знання та розуміння особливостей організації освітнього процесу в закладах освіти
	ПРН3.	Володіння знаннями щодо сутності наукового пізнання та основами фундаментальних і прикладних наук.
	ПРН4.	Знання і уміння здійснювати заходи щодо покращення освітнього процесу з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів освіти.
	ПРН12	Здатність застосовувати ефективні методи стимулювання й активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти в урочний та позаурочний час.

Програма навчальної дисципліни

ЗМ I. Особливості організації професійної діяльності сучасного педагога

1. Психологічна структура педагогічної діяльності в ЗЗСО, закладах фахової передвищої, вищої освіти

Загальна характеристика педагогічної освіти. Психологічні характеристики, специфіка педагогічної діяльності. Педагогічні здібності та їх структура. Педагогічні вміння та навички. Структура педагогічної діяльності. Професійна спрямованість особистості вчителя. Психологічна характеристика педагогічної майстерності і стилів педагогічної діяльності. Педагогічний такт.

Форми роботи: Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, реферат «Педагогічна діяльність в просторі освіти».

2. Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності

Особистість педагога як предмет психологічного дослідження. Психологічна характеристика особистості вчителя. Професійно значущі якості особистості вчителя. Психологія педагогічної саморегуляції. Індивідуальний стиль діяльності вчителя. Загальна характеристика педагогічного спілкування. Розвиток творчих здібностей педагога. Педагогічне сприйняття. Специфіка педагогічного мислення. Вимоги до вчителя в умовах науково-технічного та соціального прогресу.

Форми роботи. Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, опрацювання методики «Експертне оцінювання стилю спілкування педагога» І.М. Юсупова».

3. Професійна підготовка і особистісний розвиток педагога

Професійні функції педагога. Професіограма вчителя. Професійна (педагогічна) самосвідомість (Я - концепція) вчителя. Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, опрацювання методики «Методика моделі лекторського спілкування І. М. Юсупова», «Методика «Експертного оцінювання стилю спілкування педагога І. М. Юсупова»; психологічні есе на тему: «Психологічна характеристика особистості вчителя», «Професійна відповідність вчителя».

ЗМ 2. Психолого-педагогічні особливості організації педагогічної діяльності в ЗЗСО, закладах фахової передвищої, вищої освіти

4. Педагогічна діяльність в різних освітніх системах

Мотивація педагогічної діяльності. Місце і роль контролю і оцінки знань в системі навчального процесу. Педагогічні вміння. Стили педагогічної діяльності. Педагогічне сприйняття. Специфіка педагогічного мислення. Педагогічна рефлексія. Психологічний аналіз в діяльності педагога. Спрямованість особистості педагога і типи педагогів. Педагогічний такт і авторитет педагога. Психологічний аналіз професійної компетентності педагога. Самосвідомість педагога. Поняття про педагогічну майстерність. Шляхи формування педагогічної майстерності. Значення прикладних знань у вдосконалюванні педагогічної майстерності. Шляхи створення позитивного

мікроклімату в колективі. Роль емоцій та почуттів в ефективній організації педагогічної діяльності. Інноваційні технології у педагогічній діяльності. Психолого-педагогічні особливості організації дистанційного та змішаного навчання.

Форми роботи. Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, Реферат / презентація «Шляхи формування педагогічної майстерності».

5. Педагогічне спілкування

Взаємодія суб'єктів освітнього процесу. Вплив взаємодії на учбову діяльність. Педагогічне спілкування як форма взаємодії суб'єктів освітнього процесу. Особливості вербальних і невербальних засобів спілкування. «Бар'єри» в педагогічній взаємодії. Визначення і загальна характеристика утрудненого спілкування. Основні ділянки утрудненого спілкування у педагогічній взаємодії. Специфіка психологічної культури вчителя. Стили педагогічного керівництва. Поняття про індивідуальний стиль педагогічної діяльності. Психологічні особливості педагогічного колективу. Ефективність діяльності педагогічного колективу. Синдром вигоряння як показник професійної дезадаптації вчителя. Основні характеристики, фази і симптоми синдрому емоційного вигоряння.

Форми роботи. Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, психологічне есе на тему: «Педагогічне спілкування як форма взаємодії суб'єктів освітнього процесу», підготовка тренінгового заняття по роботі із синдромами емоційного вигоряння.

6. Творчість в педагогічній діяльності

Види та рівні творчості. Проблема мотивації творчості. Роль у творчості емоцій та почуттів. Основні психологічні підходи до проблеми розвитку творчих здібностей. Креативність та навчальність. Креативність та інтелект. Поняття про обдарованість та її види. Метод «мозкової атаки» та його варіанти. Метод розвиваючих ігор. Сучасний вчитель як провідник змін у концепції НУШ. Вчитель нового покоління.

ЗМ 3. Психолого-педагогічна підтримка суб'єктів освітнього процесу в ЗЗСО, закладах фахової передвищої, вищої освіти

7. Профілактика професійного вигорання, мотивація вихователів та вчителів до удосконалення освітнього та організаційного процесу у закладах освіти

Планування та організація особистої, освітньої та психолого-педагогічної діяльності педагога у закладах освіти. Мій впевнений старт у психолого-педагогічну діяльність. Основи техніки саморегуляції в професійній діяльності педагога. Професійне та емоційне вигорання. Шляхи та методи поповнення власного ресурсу. Особливості вирішення конфліктів у психолого-педагогічній взаємодії.

8. Тренінгові технології в роботі педагога

Види тренінгів. Особливості використання тренінгових технологій у діяльності педагогів. Використання квестів у практичній діяльності педагогів. Основні шляхи та методи мотивації учасників освітнього процесу до освітньої діяльності. Що варто пам'ятати коли з'являються сумніви в собі.

9. Психологічна підтримка суб'єктів освітнього процесу

Психолого-педагогічна допомога в кризових ситуаціях. Психолого-педагогічної підтримка в закладах дошкільної та загальної середньої освіти. Особливості організації психолого-педагогічної підтримки в закладах вищої освіти. Перша психологічна допомога дітям від рідних. Психологічна підтримка суб'єктів освітнього процесу в умовах війни в Україні. Розвиток цілісної системи турботи про психічне здоров'я студентів та працівників у вузах. Модель психологічної підтримки студентів при зіткненні з викликами війни. Роль громади у розвитку системи цілісної турботи про психічне здоров'я.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма					Заочна форма					
	у тому числі					у тому числі					
	л	п	лаб	інд	с.р.	л	п	лаб	інд	с.р.	
1	3	4	5	6	7	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль I. Особливості організації професійної діяльності сучасного педагога											

1. Психологічна структура педагогічної діяльності в ЗЗСО, закладах фахової передвищої, вищої освіти			1	2			6		1	1			8
2. Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності			1	2			6		-				8
3. Професійна підготовка і особистісний розвиток педагога			2	2			6		1	1			9
ЗМ 2. Психолого-педагогічні особливості організації педагогічної діяльності в ЗЗСО, закладах фахової передвищої, вищої освіти													
4. Педагогічна діяльність в різних освітніх системах			2	2			6		1	1			9
5. Педагогічне спілкування			2	2			6			1			8
6. Творчість в педагогічній діяльності			2	2			6			1			9
ЗМ3. Психолого-педагогічна підтримка суб'єктів освітнього процесу в ЗЗСО, закладах фахової передвищої, вищої освіти													
7. Профілактика професійного вигорання, мотивація вихователів та вчителів до удосконалення освітнього та організаційного процесу у			2	2			7		1	1			9

закладах освіти												
8. Тренінгові технології в роботі педагога		2	2			6		1	1			9
9. Психологічна підтримка суб'єктів освітнього процесу		2	2			7		1	1			9
Всього		16	18			56		6	8			78

5. Тематика практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д.ф.)	Кількість годин (з.ф.)
1.	Психологічна структура педагогічної діяльності в ЗЗСО, закладах фахової передвищої, вищої освіти	2	1
2.	Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності	2	
3.	Професійна підготовка і особистісний розвиток педагога	2	1
4.	Педагогічна діяльність в різних освітніх системах	2	1
5.	Педагогічне спілкування	2	1
6.	Творчість в педагогічній діяльності	2	1
7.	Профілактика професійного вигорання, мотивація вихователів та вчителів до удосконалення освітнього та організаційного процесу у закладах освіти	2	
8.	Тренінгові технології в роботі педагога	2	1
9.	Психологічна підтримка суб'єктів освітнього процесу в ЗЗСО, закладах фахової передвищої, вищої освіти	2	1
Всього		18	8

Методичні рекомендації до проведення практичних занять

Мета практичних занять – розширення у студентів інформування до загальної проблематики курсу, навчання особливостям організації освітнього процесу в закладах освіти з дотриманням психолого-педагогічних принципів.

На практичних заняттях студенти проявляють самостійність та творчу активність, спрямовану на розширення та деталізацію знань, здобутих на лекціях, а також придбають вміння висловлювати особистісну точку зору та аргументувати її.

Студенти беруть активну участь у семінарсько-практичних заняттях, пізнають самих себе, аналізують особливості психолого-педагогічної діяльності. Підбирають відповідні справи, ігри та методи створення позитивного психологічного клімату в колективі, розробляють власні тренінги та проводять їх у групі.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на семінарських та практичних заняттях

1 бал - студент виявляє поверхові знання і розуміння основних положень навчального матеріалу з психології педагогічної діяльності, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки;

2 бали – студент виявляє недостатні знання і розуміння основних положень навчального матеріалу з психології педагогічної діяльності, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь містить часткові помилки, недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання при розв’язуванні задач за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв’язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв’язки і залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент здатен на рецензію відповіді іншого студента; здатен опрацювати матеріал самостійно.

4 бали – студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об’єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну. Підбирає справи, ігри, методи відповідно до тематики власного тренінгу, розробляє власний тренінг та реалізує його.

5 балів – студент має системні, дієві знання з психологічного тренінгу, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє

ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили у процесі вивчення психології педагогічної діяльності, шляхом правильного підбору та розроблення ігор, вправ, методів для тематичної реалізації власного тренінгу. Детально аналізує та коригує тренінги професійного спрямування. Володіє високим рівнем тренерської діяльності. Вміє організувати групу, зацікавити, створити позитивну психологічну атмосферу та провести тренінг.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (д.ф)	Кількість годин (з.ф.)
1	Професійна спрямованість особистості вчителя. Психологічна характеристика педагогічної майстерності і стилів педагогічної діяльності. Педагогічний такт.	6	8
2	Психологія педагогічної саморегуляції. Індивідуальний стиль діяльності вчителя.	6	8
3	Професійна (педагогічна) самосвідомість (Я - концепція) вчителя.	6	9
4	Роль емоцій та почуттів в ефективній організації педагогічної діяльності.	6	9
5	Синдром вигорання як показник професійної дезадаптації вчителя. Основні характеристики, фази і симптоми синдрому емоційного вигорання.	6	8
6	Сучасний вчитель як провідник змін у концепції НУШ. Вчитель нового покоління.	6	8
7	Шляхи та методи поповнення власного ресурсу.	7	9
8	Використання квестів у практичній діяльності педагогів.	6	9
9	Психологічна підтримка суб'єктів освітнього процесу в умовах війни в Україні.	7	9
Разом		56 год.	78 год.

7. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

(розробка власного творчого проекту за обраною тематикою, відповідно до змісту дисципліни, проведення його зі студентами, педагогічним колективом, батьками та дітьми).

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів при виконанні самостійної роботи:

1 бал – студент може поверхнево розрізнити об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи при виконанні дослідного завдання;

2 бали – студент може частково розрізнити об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи при виконанні навчально-дослідного завдання;

3 бали – студент може поверхнево розрізнити об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи при виконанні дослідного завдання; має часткові елементарні навички по психологічному тренінгу;

4 бали - студент виявляє здатність елементарно викладати думку, може відтворити кілька термінів, явищ, проте без зв'язку між ними; повинен вибрати вільний варіант відповіді; має часткові навички по проведенню тренінгу на практиці;

5 балів – студент виявляє здатність частково викладати думку, може відтворити кілька термінів, явищ, встановлює зв'язки між ними; має деякі навички по психології педагогічної діяльності;

6 балів – студент володіє глибокими знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить частково аргументовані висновки; використовує додаткові джерела та матеріали; знає структуру тренінгу;

7 балів – студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; знає структуру тренінгу, методику його проведення, вміє аналізувати та проводити власний тренінг;

8 балів – студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; здатен творчо проявити себе в процесі навчально-пізнавальної діяльності, виклад матеріалу структурований та відповідно технічно оформлений; знає структуру тренінгу, методику його проведення, вміє аналізувати та проводити власний тренінг;

9 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; знає

структуру тренінгу, методику його проведення, вмє детально аналізувати та проводити власний тренінг;

10 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вмє ставити і розв’язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; самостійно виконує науково-дослідну роботу; логічно і творчо викладає матеріал письмовій чи друкованій формі; знає структуру тренінгу, методику його проведення, вмє аналізувати та проводити на високому рівні власний розроблений тренінг; розвиває свої обдарування та нахили, здатен повною мірою проявити творчий потенціал.

Методи навчання: лекції з використанням мультимедійних презентацій, мінілекції, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, вправи, ілюстрації, демонстрація, робота з літературою, відеометод, телекомунікаційне навчання студента з викладачем, пізнавальні ігри, прес-метод, мікрофон, мозкова атака, мультимедійне навчання, ділова гра, навчальна дискусія, виконання творчих завдань, групова дискусія, притчі, мозковий штурм, структуровані та рухові вправи, психомалюнок, тестування, рольова гра, метод психодрами, психодіагностичні та корекційні методи. Використання мультимедійних освітніх засобів у процесі самонавчання (друковані, відеоматеріали та навчальні матеріали, що надходять з комп’ютерних мереж).

Методи та форми дистанційного навчання: система Moodle, інтернет-конференція Cool Meet, вебіари.

Методи контролю: Усне і письмове опитування, ділові ігри, тренінги, самостійні роботи, виконання творчих завдань, модульні контрольні роботи, підсумковий контроль, аналіз проведених тренінгів, завдання (есе) в системі Moodle, екзамен.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

			ЗМ 1			ЗМ 2			ІНДЗ	Всього
П1	П	П3	П4	П	П	П	П8	П9		
–	2	–	–	5	6	7	–	–		
5	–	5	5	–	–	–	5	5		
	5			5	5	5				
15			15			15			15	100
ПК – 15						ПК – 25				

9. Методи контролю

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання за національною шкалою

Відмінно – має міцні знання з дисципліни; вільно орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; вміло й упевнено, з незначною кількістю помилок застосовує знання в практичних ситуаціях, у ході проведення психологічних тренінгів; демонструє стійкі навички з методики організації та проведення психологічних тренінгів; знає структуру тренінгу, його основні етапи, виявляє різноманітні творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

Добре – має добрі знання з дисципліни, з частковими помилками; достатньо впевнено, в загальному вірно орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; упевнено, лише з кількома суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях; знає структуру тренінгу, його основні складові етапи, демонструє добрі навички з методики організації та проведення психологічного тренінгу; виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності.

Задовільно (задовільно; достатньо) – має непогані, мінімально достатні знання з дисципліни, зі значними помилками; у загальному достатньо орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не досить впевнено, з суттєвими помилками застосовує знання в практичних ситуаціях; демонструє непогані навички з методики організації та проведення психологічного тренінгу; виявляє творчі уміння застосування

знань, навичок в навчально-дослідній і практичній діяльності зі значною кількістю недоліків.

Незадовільно (з можливістю повторного складання; з обов'язковим повторним курсом) – не має мінімально достатніх знань з дисципліни; погано або зовсім не орієнтується у теоретичних ключових поняттях змістового модуля, теми; не виявляє навичок застосування знань в практичних ситуаціях; демонструє не стійкі навички з методики організації та проведення психологічного тренінгу; не виявляє творчі уміння застосування знань, навичок в навчально-дослідній і практичній педагогічній діяльності.

10. Методичне забезпечення

1. Електронний варіант лекційних та практичних занять.
2. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів.
3. Пакети ККР для перевірки знань студентів.
4. Критерії оцінювання знань і вмінь студентів.
5. Розробки тренінгових занять, квестів, майстер-класів.
6. Презентаційний матеріал.

11. Рекомендована література

Базова:

1. Актуальні проблеми теорії та практики соціально-педагогічної діяльності: колективна монографія / [за заг. ред. Побірченко Н. С.]. Умань : Жовтий, 2010. 225 с.
2. Аматыєва О., Саяпіна С. Психологія педагогічної діяльності. *Курс лекцій для студентів педагогічних спеціальностей вищих навчальних закладів*. Слов'янськ : СДПУ, 2010. С. 5-74.
3. Афанасьєва Н.Є., Перелигіна Л.А. Теоретико-методологічні основи соціально-психологічного тренінгу : навчальний посібник. Харків : НУЦЗУ, 2015. 320 с.
4. Барко В. І. Методика проведення тренінгів управлінського спрямування // *Практична психологія та соціальна робота*. 2004. № 4. С. 70–77. Безпалько О. В. Тренінг як інноваційна форма соціально-педагогічної роботи // *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2004. № 1. С. 22–28.
5. Білоус Р. М. Мій професійний вибір : тренінг старшокласників // *Практична психологія та соціальна робота*. 2010. № 12. С. 34–38.
6. Вікова і педагогічна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / уклад.: О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. К. : Каравела, 2007. 418 с.
7. Власова О. І. Педагогічна психологія : навч. посібник / К. : Либідь, 2005. 400 с.
8. Особистісне професійне зростання: психологічні тренінги : навчальний посібник / за ред. Л.В. Долинської, О.В. Темрук. К. Каравела, 2019. 560 с.

9. Мельничук О. Б. Основи психоконсультування та психокорекції : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл., які навч. за спец. «Практична психологія» Київ : Каравела, 2019. 389 с.
10. Іваник Г. С. Особливості психокорекційного впливу на розвиток позитивного мислення старшокласників // *Практична психологія та соціальна робота*. 2007. № 4. С. 19–24.
11. Мілютіна К. Психолог-тренінг // *Психолог*. № 14. 2002. С. 4–6.
12. Озеркова І. Рольові ігри як технологія самовиховання // *Завуч*. 2001. № 23–24 (101–102). С. 57–61.
13. Організація і методика соціально-педагогічного тренінгу : [методичні рекомендації] // Уклад. О. М. Шевчук. Умань, 2010. 37 с.
14. Тамзінова О. Аутотренінг. Знаття психоемоційного напруження та попередження нервово-психічних порушень // *Психолог*. 2011. № 3. С. 15–19.
15. Тарасов Г. Психологічна підтримка вчителя. Психотехніка саморегуляції // *Психолог*. 2011. № 3. С. 22–24.

Допоміжна:

1. Корольова К. Психологічний тренінг як засіб особистісного зростання // *Соціальна психологія*. 2008. № 3. С. 15–17.
2. Паскаль М. Тренінг як форма групової роботи // *Шкільний світ*. 2007. № 23–24. С. 16–20.
3. Сергієєнкова О. П. Вибір стратегії розвитку професійної індивідуальності : Психодіагностика у професії. К. : Наук. світ, 2004. 86 с.
4. Шлімакова І. І. Культура інтерактивної взаємодії педагогічного спілкування в екопсихологічному контексті // *Практична психологія та соціальна робота*. 2007. № 8. С. 18–24.
5. Шпар В. Б. Психологічний тлумачний словник. Х. : Прапор, 2004. 640 с.
6. Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції. Активнее соціально-психологічне навчання : [навч. посібник]. К. : Вища шк., 2004. 679 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Практична психологія книги URL: http://www.koob.ru/practic_psychology (дата звернення 01.08.2022).
2. Психологічна бібліотека URL: <http://www.zipsites.ru/psy/psylib/> (дата звернення 08.12.2022).